

Форма № 11/18
Затверджена рішенням вченої ради ІДГУ
від 31.10.2018 р., протокол № 3

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою педагогічного
факультету

Протокол № 7 від 18 березня 2021 р.

Голова проф. Кічук І.В.

ПРОГРАМА

АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ З ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

освітній ступінь: БАКАЛАВР

галузь знань: 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

спеціальність: 013 ПОЧАТКОВА ОСВІТА

освітня програма: Початкова освіта.

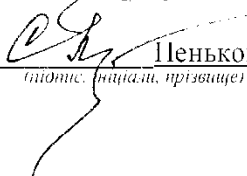
Початкова освіта. Англійська мова в початковій школі.

Початкова освіта. Практична психологія.

Початкова освіта. Інклюзивна освіта.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

Пенькова С.Д.
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою дошкільної та початкової освіти
протокол № 7 від 24 лютого 2021 р.

Завідувач кафедри

Іванова Д.Г.
(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова ради з якості вищої освіти педагогічного факультету

Сич Ю.І.
(підпис, ініціали, прізвище)

Розробник програми: Пенькова С.Д. – доцент кафедри дошкільної та початкової освіти, кандидат педагогічних наук.

Рецензенти програми:

Станєва Юлія Іванівна – вчитель вищої категорії, вчитель-методист ЗОШ № 2 I-III ступенів м. Ізмаїл

Бондаренко Прасковія Миколаївна – директор ЗОШ № 3 I-III ступенів м. Ізмаїл

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Метою атестаційного екзамену є: перевірка здатності здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 013 Початкова освіта за освітньо-професійними програмами «Початкова освіта», «Початкова освіта. Англійська мова в початковій школі», «Початкова освіта. Практична психологія», «Початкова освіта. Інклюзивна освіта» розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми в галузі початкової освіти або в процесі професійної діяльності (навчально-виховній, навчально-організаційній, корекційно-реабілітаційній), що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Завданням атестаційного екзамену є: оцінка рівня сформованості фахових компетентностей здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» за кваліфікаціями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти. Вчитель англійської мови початкової школи», «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти. Практичний психолог», «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти. Асистент вчителя в інклюзивному класі»:

- здатність до застосування знань, умінь і навичок із циклу професійно-наукових дисциплін, що є теоретичною основою побудови змісту освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти і Концепцією Нової української школи, задля усвідомлення їхньої реалізації за компетентнісним підходом в освітній галузі загалом та окремих змістових лініях зокрема;
- здатність ефективно діяти, розв'язуючи стандартні й проблемні методичні задачі під час навчання учнів освітніх галузей/змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти; методична компетентність ґрунтується на теоретичній і практичній готовності до проведення уроків за різними навчальними комплектами, що виявляється у сформованості системи дидактико-методичних знань та умінь із окремих розділів і тем курсу, окремих етапів навчання й досвіду їх застосування та наявності емоційно-ціннісного ставлення до діяльності щодо навчання учнів предмету;
- здатність до застосування професійно профільованих лінгвістичних і літературознавчих знань, умінь та навичок, що становлять теоретичну основу початкового курсу української мови та літературного читання та їх окремих змістових ліній;
- здатність до застосування професійно профільованих математичних знань і умінь, що утворюють світоглядну, теоретичну та операційно-діяльнісну основу освітньої галузі «Математика»;
- здатність до застосування професійно профільованих природничо-наукових знань і практичних умінь і навичок, які є теоретичними основами побудови змісту вивчення інтегрованого курсу «Я досліджую світ» природничої освітньої галузі в початковій школі;
- до застосування професійно профільованих проектно-технологічних знань, умінь і навичок, які є теоретичними основами побудови змісту освітньої галузі «Технології» загалом та окремих його змістових ліній.

2. ЕТАПИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ

2.1. Етапи проведення

Атестаційний екзамен проводиться в один етап.

2.2. Форми проведення

Атестаційний екзамен проводиться усно.

3. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

3.1. Структура екзаменаційного завдання

Назва екзаменаційного завдання	Компетентності, що перевіряються	Результати навчання, що перевіряються
Завдання для перевірки фахових компетентностей		
Завдання № 1-2. Теоретичні питання передбачають розкриття методичних особливостей створення освітнього середовища початкової школи	<i>ФК-1. Предметна компетентність.</i> Здатність до застосування знань, умінь і навичок із циклу професійно-наукових дисциплін, що є теоретичною основою побудови змісту освітніх галузей, визначених Держстандартом, задля усвідомлення їхньої реалізації в освітній галузі загалом, та окремих змістових лініях зокрема. <i>ФК-1.1. Філологічна компетентність.</i> Здатність до застосування професійно профільованих лінгвістичних і літературознавчих знань, умінь та навичок, що становлять теоретичну основу початкового курсу мови навчання, мови вивчення, іноземної мови, літературного читання та їхніх окремих змістових ліній. <i>ФК-1.2. Математична компетентність.</i> Здатність до застосування професійно профільованих математичних знань і умінь, що утворюють світоглядну, теоретичну та операційно-діяльнісну основу освітньої галузі «Математика». <i>ФК-1.3. Технологічна компетентність.</i> Здатність до застосування професійно профільованих проектно-технологічних знань, умінь і навичок, які є теоретичними	ПРН 1. Знати сучасні теоретичні основи освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти. ПРН 2. Знати мету, завдання, зміст, методи, організаційні форми й засоби початкової освіти, суть процесів виховання, навчання й розвитку учнів початкової школи. Знати структуру календарно-тематичного планування, особливості ведення журналу обліку успішності учнів. Знати специфіку виховної роботи на уроках та в позаурочній діяльності. ПРН-3. Знати вікові особливості дітей молодшого шкільного віку, індивідуальні відмінності в перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи. ПРН 4. Знати закономірності та теорію процесу навчального пізнання, сучасні навчальні технології.

	<p>основами побудови змісту освітньої галузі «Технології» загалом та окремих його змістових ліній.</p> <p><i>ФК-1.4. Природничо-наукова компетентність.</i></p> <p>Здатність до застосування професійно профільованих природничо-наукових знань і практичних умінь і навичок, які є теоретичними основами побудови змісту природознавчого матеріалу відповідної освітньої галузі початкової освіти.</p>	
<p>Завдання № 3-4.</p> <p>Практичні завдання передбачають розкриття рівня володіння фаховими навичками предметних компетенцій учителя початкової школи</p>	<p><i>ФК-1. Предметна компетентність.</i></p> <p>Здатність до застосування знань, умінь і навичок із циклу професійно-наукових дисциплін, що є теоретичною основою побудови змісту освітніх галузей задля усвідомлення їхньої реалізації в освітній галузі загалом та окремих змістових лініях зокрема.</p> <p><i>ФК-4. Методична компетентність.</i></p> <p>Здатність ефективно діяти, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні задачі під час навчання учнів освітніх галузей / змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.</p>	<p>ПРН 5. Знати суть методичних систем навчання учнів початкової школи освітніх галузей/змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.</p> <p>ПРН 6. Знати зміст нормативних документів, що регламентують початкову освіту: Державного стандарту початкової освіти, навчальних програм предметів, які вивчаються в початковій школі, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи.</p> <p>ПРН-7. Володіти базовими знаннями з гуманітарних та професійно-орієнтованих дисциплін, необхідних для вирішення професійних педагогічних завдань відповідно до освітньо-професійної програми та завдань початкової освіти.</p> <p>ПРН 8. Застосовувати знання, уміння й навички, що становлять теоретичну основу освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти, під час розв'язання навчально-пізнавальних і професійно-орієнтованих задач.</p>

3.2. Зміст екзаменаційних завдань

3.2.1. Теоретичні питання атестаційного екзамену потребують вивчення здобувачами вищої освіти змісту фахових методик початкового навчання (методика навчання математики, методика навчання української мови, методика навчання природознавства, трудове навчання з практикумом), що входять до складу освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів зі спеціальності 013 Початкова освіта:

Перелік теоретичних питань

З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ

1. Організація навчання математики в початкових класах.
2. Методи навчання математики в початкових класах.
3. Класифікація сюжетних задач початкового курсу математики.
4. Методи розв'язування задач. Етапи в роботі над задачею. Види роботи над задачами.
5. Методика навчання розв'язуванню простих задач на додавання/віднімання.
6. Методика навчання розв'язуванню простих задач на множення/ділення.
7. Методика формування вмінь розв'язування простих та складених задач.
8. Методика вивчення нумерації й арифметичних дій чисел в концентрі «Десяток».
9. Методика вивчення нумерації чисел, додавання і віднімання в концентрі «Сотня».
10. Методика вивчення нумерації чисел та формування в учнів алгоритмів письмового додавання і віднімання в концентрах: «Тисяча».
11. Методика вивчення нумерації багатоцифрових чисел і формування в учнів обчислювальних навичок у межах багатоцифрових чисел.
12. Система вивчення алгебраїчного матеріалу в початковій школі.
13. Методика вивчення числових виразів і виразів із змінною.
14. Методика вивчення числових нерівностей і нерівностей із змінною.
15. Методика розв'язання рівнянь в початкових класах.
16. Методика розв'язання задач способом складання рівнянь.
17. Методика ознайомлення молодших школярів з геометричними фігурами і геометричними тілами.
18. Розвиток просторових уявлень молодших школярів (точка, пряма, крива лінії, відрізок та ламана).
19. Методика вивчення маси тіл, уявлень про місткість – об'єм.
20. Методика навчання розв'язування задач геометричного змісту.
21. Методика навчання табличного додавання та віднімання чисел в межах 10.
22. Методика навчання табличного додавання та віднімання чисел з переходом через десяток.
23. Методика навчання додавання та віднімання двоцифрових чисел.
24. Методика навчання додавання та віднімання в межах 1000.
25. Методика навчання додавання та віднімання багатоцифрових чисел.
26. Методика навчання табличного множення та ділення.
27. Методика навчання позатабличного множення та ділення.
28. Методика навчання письмового множення та ділення в межах 1000.
29. Методика навчання множення та ділення багатоцифрових чисел.
30. Сучасні навчальні технології у змісті початкової математичної освіти.

З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

1. Основні методи, прийоми та види робіт з навчання грамоти.
2. Періоди навчання грамоти, їх етапи. Основні завдання кожного з них.
3. Виховне, освітньо-пізнавальне та розвивальне значення читання в початковій школі. Види та прийоми читання, їх характеристика.
4. Вивчення стану сформованості повноцінної навички читання молодших школярів.
5. Методичні особливості опрацювання прозових творів у початкових класах.
6. Методичні особливості опрацювання віршованих творів у початкових класах.
7. Завдання й організація позакласного читання. Форми керівництва позакласним читанням. Етапи формування читацької самостійності учнів.
8. Вивчення фонетичної і графічної систем української мови в початкових класах.
9. Вивчення граматичних категорій іменника і прикметника в 1-4 класах.
10. Методика вивчення дієслова молодшими школярами.
11. Система вивчення морфемної будови слова молодшими школярами.
12. Методика роботи над елементами синтаксису в початкових класах.
13. Орфографія як предмет вивчення. Природа орфографічної навички, умови її успішного формування.
14. Види та методика проведення орфографічних вправ у початковій школі.
15. Диктанти, їх види та методика проведення. Вимоги до контрольного диктанту.
16. Класифікація методів навчання граматики в початковій школі.
17. Типи уроків вивчення граматико-орфографічного матеріалу.
18. Завдання та шляхи розвитку мовлення молодших школярів.
19. Методика опрацювання елементів лексики молодшими школярами.
20. Перекази, їх класифікація і методика проведення в початковій школі.
21. Твори, їх класифікація і методика проведення в початковій школі.
22. Методика вивчення розділу «Текст» в початковій школі.
23. Методика вивчення розділу «Мова і мовлення» в початковій школі.
24. Методика роботи над фонетичними написаннями в початковій школі.
25. Методика роботи над морфологічними написаннями в початковій школі.
26. Методика роботи над семантичними написаннями в початковій школі.
27. Методика роботи над традиційними написаннями в початковій школі.
28. Методика роботи з початкового курсу фонетики і орфографії в діалектних умовах.
29. Методика роботи з фразеологізмами у мовленні молодших школярів.
30. Методика роботи над орфографічними та пунктуаційними помилками.

З КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»

1. Принципи відбору змісту і побудови шкільного курсу «Природознавство», «Я у світі».
2. Освітні завдання природознавства. Формування наукового світогляду.
3. Патріотичне, трудове й естетичне виховання за допомогою засобів природи.
4. Зміст екологічного виховання у початковій школі.
5. Природничі уявлення: зміст, обсяг, етапи формування.
6. Природознавчі поняття: значення, визначення, класифікація, методика формування.

7. Матеріальна база навчання природознавства. Класифікація обладнання.
8. Класифікація форм навчання природознавству.
9. Типи уроків з природознавства. Вимоги до сучасного уроку.
10. Значення, зміст і види позаурочної та позакласної роботи з природознавства.
11. Класифікація методів і прийомів навчання природознавства, їх використання у початковій школі.
12. Спостереження – провідний метод вивчення природи в початкових класах.
13. Використання дослідницького методу в навчанні природознавству молодших школярів.
14. Навчально-дослідна земельна ділянка як практична база для вивчення природи молодшими школярами.
15. Краєзнавчий куточок. Географічний майданчик, його влаштування та обладнання; особливості застосування.
16. Повторення. Перевірка й оцінка знань, умінь і навичок з природознавства.
17. Здійснення міжпредметних зв'язків на уроках природознавства.
18. Інтеграція як засіб підвищення якості проведення уроків з природознавства.
19. Особливості проведення уроків природознавства в малочисельній школі.
20. Методичні засади громадянського виховання на уроках природознавства в початкових класах.
21. Діяльнісний підхід в організації освітнього процесу при викладанні інтегрованого курсу «Я досліджую світ» в 1-4 класах.
22. Ключові ідеї та зміст інтегрованого курсу «Я досліджую світ» в 1-4 класах.
23. Основні принципи побудови навчального змісту інтегрованого курсу «Я досліджую світ».
24. Вибір учителем початкових класів форм організації навчання у процесі вивчення природознавства.
25. Організація учителем початкових класів інтерактивного уроку природознавства.
26. Типи нестандартних уроків під час вивчення природознавства в початковій школі.
27. Характеристика словесних методів навчання природознавства в початковій школі.
28. Характеристика практичних методів навчання природознавства в початковій школі.
29. Характеристика наочних методів навчання природознавства в початковій школі.
30. Особливості організації та обладнання кабінету природознавства або кутка живої природи в початковій школі.

МЕТОДИКА ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ З ПРАКТИКУМОМ

1. Зміст трудового навчання в початкових класах.
2. Історичний розвиток трудового навчання у світовій практиці та школах України.
3. Психолого-педагогічні основи навчально-трудової діяльності молодших школярів.
4. Організація навчально-трудового процесу в робочій і класній кімнатах.
5. Форми і методи організації роботи молодших школярів на уроках трудового навчання.
6. Оцінно-діагностична діяльність вчителя початкових класів на уроках трудового навчання та художньої праці.
7. Методичні особливості планування й розробки уроку як основної форми організації трудового навчання.
8. Специфіка і вимоги до сучасних уроків художньої праці в початкових класах.
9. Обладнання трудового навчання в початкових класах.
10. Методичні особливості організації екскурсій у трудовому навчанні.
11. Завдання, зміст і типи гуртків у позакласній роботі з техніки.
12. Види, властивості та обробка паперу.

13. Технологічний процес виготовлення виробів з паперу і картону.
14. Види аплікацій та техніка їх виконання.
15. Українські мотиви в аплікаціях молодших школярів.
16. Технологія оздоблення виробів з паперу і картону.
17. Способи художньої та технічної обробки паперу.
18. Текстильні матеріали. Прийоми виготовлення швейних виробів. М'яка іграшка.
19. Інструменти, приладдя для робіт з тканиною. Ручні шви.
20. Робота молодших школярів з різними матеріалами (деревина, метали, сплави).
21. Вивчення елементів моделювання і конструювання в початкових класах.
22. Особливості електромоделювання в початковій школі.
23. Конструювання і виготовлення саморобних наочних посібників.
24. Художнє конструювання архітектурних споруд.
25. Облік та оцінювання знань і вмінь учнів початкових класів на уроках трудового навчання.
26. Планування вчителем початкових класів уроків трудового навчання.
27. Усні словесні методи під час уроку трудового навчання.
28. Демонстраційні методи під час уроку трудового навчання.
29. Практичні методи під час уроку трудового навчання.
30. Правила безпеки праці з інструментами і пристроями та санітарно-гігієнічні вимоги до роботи з різними матеріалами.

3.2.2. Практичні завдання атестаційного екзамену потребують вивчення здобувачами вищої освіти змісту фахових методик початкового навчання (методика навчання математики, методика навчання української мови в початковій школі, інтегрований курс «Я досліджую світ», методика трудового навчання з практикумом), що входять до складу освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів зі спеціальності 013 Початкова освіта:

Перелік практичних завдань

З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ

1. Розкрити методику формування обчислювальних навичок додавання і віднімання в межах 10:
 $5+1$ $3+6$
2. Розкрити методику формування вмінь розв'язування простих задач в 1-му класі:
У першій квочці 10 курчат, а в другій – 5. На скільки менше курчат у другій квочці, ніж у першій?
3. Розкрити методику формування вмінь розв'язування простих задач в 1-му класі:
Павлик упіймав 4 карасів та 1 окуня. Скільки всього рибин упіймав Павлик?
4. Розкрити методику формування вмінь розв'язування простих задач в 2-му класі:
Катруся намалювала 2 картинки фарбами, 5 – олівцями та 3 – крейдою. Скільки всього малюнків намалювала Катруся?
5. Розкрити методику формування вмінь розв'язування простих задач в 2-му класі:
До свята учні принесли 8 червоних кульок, а зелених – на 4 більше. Скільки всього кульок принесли учні?

6. Розкрити методику формування вмінь розв'язування простих задач в 3-му класі:
У Богдана було 15 гривень. Скільки грошей у нього залишилось після того, як він купив булочку за 4 гривні та пакет соку за 8 гривень?
7. Розкрити методику формування вмінь розв'язування простих задач в 4-му класі:
Трьом кішкам на 4 доби потрібно 420 г сухого корму. Скільки грамів сухого корму потрібно на добу двом кішкам за однакової норми годування?
8. Розкрити методику формування вмінь розв'язування простих задач в 4-му класі:
3 одного пункту одночасно в протилежних напрямках виїхали мотоцикліст і велосипедист. Яка відстань буде між ними через 3 год, якщо мотоцикліст їде зі швидкістю 50 км/год, а велосипедист – зі швидкістю 13 км/год?
9. Розкрити методику формування поняття про частини величини (долі):
В Оленки 9 дм стрічки. Третину стрічки вона витратила на бант ляльці. Скільки дециметрів стрічки пішло ляльці на бант?
10. Розкрити методику формування поняття про частини величини (долі):
У будинку 12 однокімнатних квартир, що становить $\frac{1}{4}$ усіх квартир у будинку. Скільки квартир у будинку?
11. Розкрити методику формування вмінь розв'язування задач, що містять дробі:
В оперному театрі 2000 місць, причому $\frac{40}{50}$ усіх місць розташовано в партері. Скільки місць розташовано в партері?
12. Розкрити методику формування вмінь розв'язування задач, що містять дробі:
В акваріумі було 30 л води. $\frac{2}{5}$ цієї води відлили. Скільки літрів води відлили з акваріума?
13. Скласти три прості задачі різних видів на додавання. Пояснити вибір дії.
14. Скласти три прості задачі різних видів на віднімання. Пояснити вибір дії.
15. Скласти три прості задачі різних видів на множення. Пояснити вибір дії.
16. Скласти три прості задачі різних видів на ділення. Пояснити вибір дії.
17. Довести, як називається обчислювальний прийом? Надати зразок його виконання й пояснити його теоретичну основу?

$$34 \cdot 6 \qquad 12 - 4$$
18. Довести, як називається обчислювальний прийом? Надати зразок його виконання й пояснити його теоретичну основу?

$$96 - 43 \qquad 65 : 5$$
19. Дібрати прийоми застосування інтерактивних технологій на уроках математики в 2-4 класах.
20. Розкрити прийоми використання комп'ютера при формуванні обчислювальних навичок молодших школярів.
21. На основі огляду методичної літератури розкрити існуючі концепції початкового курсу математики.
22. Визначити основні умови здоров'язберігаючої організації навчально-виховного процесу та особливості їх урахування під час навчання математики.

23. Дібрати до уроку математики в 2-4 класах різні види фізкультхвилинок.
24. Знайти у чинних підручниках приклади завдань, які дозволяють реалізувати особистісно орієнтований підхід на уроках математики в початковій школі.
25. Знайти у чинних підручниках приклади завдань, які дозволяють реалізувати компетентнісний підхід на уроках математики в початковій школі.
26. Знайти у чинних підручниках приклади завдань, які дозволяють реалізувати технологічний підхід на уроках математики в початковій школі.
27. Назвати та проілюструвати на конкретних прикладах шляхи впровадження ігрової навчальної технології на різних етапах уроку математики.
28. Назвати та проілюструвати на конкретних прикладах можливі прийоми організації навчального співробітництва на уроках математики.
29. Продемонструвати можливості застосування технології диференційованого навчання на різних етапах уроку математики.
30. Розкрити процедуру організації проектної діяльності учнів початкових класів у процесі навчання математики.

З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

1. Запропонувати види аналітико-синтетичних вправ у букварний період навчання грамоти.
2. Запропонувати методи і прийоми навчання каліграфічного письма.
3. Визначити дидактичну структуру уроку на вивчення нової букви.
4. Обґрунтувати прийоми формування умінь першокласників читати прямі склади.
5. Обґрунтувати види робіт при вивченні нового твору.
6. Обґрунтувати види робіт при проведенні узагальнюючих уроків читання.
7. Обґрунтувати види мовного розбору на уроках рідної мови у початкових класах.
8. Обґрунтувати особливості фонетичного розбору у початкових класах.
9. Обґрунтувати прийоми роботи над орфографічним правилом.
10. Обґрунтувати види вправ з лексики й методику їх проведення.
11. Обґрунтувати прийоми підготовки до виразного читання віршів (на прикладі поезії Лесі Українки «*Мамо, іде вже зима*» (Читанка, 3 клас.).
12. Дібрати завдання для вибіркового читання оповідання О. Донченка «*Лісовою стежкою*» (Читанка, 3 клас, ч. 1, с. 51-53) та з'ясувати мету їх застосування.
13. Обґрунтувати внесок українських діячів культури і науки XIX – поч. XX ст. у навчання грамоти (Т. Шевченко, Б. Грінченко, Т. Лубенець).
14. Розкрити специфіку методичних прийомів навчання грамоти в малокомплектній школі.
15. Визначити прийоми пояснення лексичного значення незнайомих слів на уроках літературного читання та дібрати приклади.
16. Пояснити методику звуко-буквеного розбору слів *джміль*, *щирій*.
17. Назвати способи читання складів, слів, букварних текстів на уроках навчання грамоти та дібрати приклади (Буквар, 1 клас).
18. Обґрунтувати методику синтаксичного розбору речення: *Важко переживають зимову негоду маленькі синички*.
19. Обґрунтувати методику морфемного розбору слів: *загадка*, *розтанули*.
20. Обґрунтувати методику морфологічного розбору іменника у початкових класах.
21. Обґрунтувати методику морфологічного розбору прикметника у початкових класах.

22. Обґрунтувати методику морфологічного розбору дієслова у початкових класах.
23. Обґрунтувати методику морфологічного розбору займенника у початкових класах.
24. Дібрати завдання на синтаксичне конструювання в початкових класах.
25. Розкрити методику підготовки першокласників до письма в добукварний період.
26. Дібрати словниково-логічні вправи для уроків навчання грамоти за букварем М. Вашуленка, О. Вашуленко.
27. Назвати основні прийоми навчання першокласників писати нову букву, склади, слова.
28. Розкрити особливості побудови уроків навчання грамоти в умовах класу-комплекту.
29. Охарактеризувати види мовленнєвої діяльності, розвиток яких здійснюється в початковій школі відповідно до Навчальної програми.
30. Охарактеризувати конкретні вміння молодших школярів у побудові зв'язних висловлювань.

З КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»

1. Обґрунтувати прийоми використання натуральних засобів наочності на уроках «Я досліджую світ».
2. Розробити структуру предметного уроку з предмету «Я досліджую світ» на тему «Дерева, кущі, трави».
3. Обґрунтувати прийоми проведення екскурсій з «Я досліджую світ» в початковій школі.
4. Представити зміст домашньої роботи учнів з «Я досліджую світ».
5. Обґрунтувати вимоги до розповіді вчителя на уроках «Я досліджую світ».
6. Обґрунтувати вимоги до бесіди вчителя з учнями на уроках «Я досліджую світ».
7. Довести прийоми використання дослідницького методу в навчанні «Я досліджую світ» молодших школярів.
8. Довести прийоми застосування навчально-дослідної земельної ділянки як практичної бази для вивчення природи молодшими школярами.
9. Обґрунтувати прийоми роботи з підручником на уроках «Я досліджую світ».
10. Навести прийоми перевірки й оцінки знань, умінь і навичок з «Я досліджую світ».
11. Навести прийоми активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів при вивченні природничої галузі.
12. Обґрунтувати особливості використання дидактичної гри на уроках «Я досліджую світ».
13. Визначити обсяг загальних природничих понять, включених у програму з природознавства для 3 класу.
14. Розробити схему класифікації наочних посібників для уроків «Я досліджую світ».
15. Визначити й обґрунтувати найефективніші методи при формуванні уявлення про властивості ґрунту в темі «Що таке ґрунт?».
16. Дібрати і обґрунтувати найефективніший тип уроку під час засвоєння змісту теми з «Я досліджую світ»: «Тварини – частина живої природи».
17. Розробити методику репродуктивного досліду, який проводитиметься демонстраційно і фронтально («Я і Україна», 3 кл., с. 140-144).
18. Проаналізувати зміст курсу «Я досліджую світ» для 3-4 класів і визначити теми узагальнюючих уроків.
19. Визначити триєдину мету процесу навчання молодших школярів у процесі вивчення теми з «Я досліджую світ» «Вода».

20. Визначити триєдину мету процесу навчання молодших школярів у процесі вивчення теми з «Я досліджую світ» «Охорона рослин».
21. Охарактеризувати навчально-методичний комплект для навчального курсу «Я досліджую світ».
22. Визначити шляхи вдосконалення процесу екологічного виховання учнів початкових класів під час вивчення курсу «Я досліджую світ».
23. Визначити завдання та зміст природознавчої складової інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (1-2 класи).
24. Визначити завдання та зміст природознавчої складової інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (3-4 класи).
25. Визначити завдання та зміст технологічної складової інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (1-4 класи).
26. Визначити завдання та зміст громадянської складової інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (1-4 класи).
27. Визначити завдання та зміст соціальної складової інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (1-4 класи).
28. Визначити завдання та зміст здоров'язбережувальної складової інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (1-4 класи).
29. Визначити завдання та зміст історичної складової інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (1-4 класи).
30. Визначити шляхи ефективної організації самостійної роботи під час навчання курсу «Я досліджую світ» в малочисельній школі.

МЕТОДИКА ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ З ПРАКТИКУМОМ

1. Здійснити аналіз Навчальної програми з трудового навчання для 1-4 класів.
2. Обґрунтувати прийоми фізичного та розумового розвитку молодших школярів у процесі праці.
3. Обґрунтувати прийоми естетичного та морального виховання молодших школярів у процесі праці.
4. Визначити операції згинання, складання та різання паперу і картону.
5. Розкрити методику та організаційні вимоги до роботи з паперу у техніці «орігамі».
6. Дібрати прийоми виготовлення витинанки.
7. Визначити прийоми предметної, декоративної і сюжетної аплікації.
8. Ознайомити з прийомами крою і ручного шиття в початкових класах.
9. Розкрити методику та організаційні вимоги до роботи з плетіння з ниток, шнура, тасьми.
10. Розкрити методику та організаційні вимоги до в'язання гачком як традиційного виду декоративного мистецтва.
11. Розкрити методику та організаційні вимоги до вишивання як виду народної художньої творчості.
12. Визначити операції виготовлення виробів з деревини.
13. Визначити операції ліплення з глини і пластиліну.
14. Визначити операції виготовлення пап'є-маше.
15. Визначити прийоми роботи з природними матеріалами.

16. Розкрити прийоми художнього конструювання з дроту.
17. Представити прийоми художнього конструювання з текстильних матеріалів.
18. Навести прийоми художнього конструювання виробів з різних утилізованих матеріалів.
19. Дібрати прийоми роботи з паперопластикою в художньому конструюванні.
20. Дібрати прийоми художнього оздоблення та дизайну виробів в початкових класах.
21. Визначити прийоми розвитку конструкторських здібностей молодших школярів.
22. Дібрати і підготувати необхідні природні матеріали для роботи «Аплікація з природних матеріалів», скласти технологічну картку виконання аплікації.
23. Дібрати і підготувати природний матеріал для об'ємної композиційної роботи, продумати ескіз композиції.
24. Представити прийоми виготовлення об'ємних виробів з кольорового паперу.
25. Представити прийоми виготовлення декоративних панно зі смужок паперу.
26. Запропонувати інструменти і пристрої для різання паперу і тонкого картону; навести правила безпечної праці у процесі різання.
27. Скласти фрагмент конспекту уроку з поясненням, що таке композиція.
28. Скласти фрагмент конспекту уроку з поясненням, що таке орнамент.
29. Скласти розповідь для учнів 1 класу про технологію виготовлення паперу.
30. Визначити основні санітарно-гігієнічні вимоги до проведення уроків трудового навчання в початкових класах.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

4.1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Відповіді на теоретичні питання та виконання практичних завдань здобувачем освітнього ступеня «бакалавр» під час атестаційного екзамену оцінюються за традиційною шкалою.

Підсумкова оцінка рівня розраховується як сума балів за теоретичні питання і практичні завдання з кожного блоку.

З чотирьох оцінок вираховується середньозважений бал з подальшим переведенням у 100-бальну систему.

4.2. Критерії оцінювання екзаменаційних завдань.

Критерії оцінювання екзаменаційних завдань наведено у Додатку 1.

Допоміжна таблиця переведення середньозваженого балу у 100-бальну шкалу наведена у Додатку 2.

Шкала, за якою здійснюється переведення традиційних оцінок у 100-бальну шкалу, наведена у Додатку 3.

5. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

Проектор, ноутбук (персональний комп'ютер)

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Рекомендована література:

1. Байбара Т.М. Методика навчання природознавства в початкових класах. Навчальний посібник. К.: Веселка, 1998.
2. Богданович М.В., Козак М.В., Король О.К. Методика викладання математики в початкових класах. Навчальний посібник. Тернопіль, 2001.
3. Біда О.А. Природознавство і сільськогосподарська праця: методика викладання. Навчальний посібник. К. Ірпінь: Перун, 2000.
4. Варзацька Л.О. Українська мова й мовлення. Розвивальне навчання в початкових класах. Навчально-методичний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012.
5. Вашуленко М.С. Методика навчання української мови в початковій школі. Навчально-методичний посібник. К.: ЛІТЕРА ЛТД, 2012.
6. Вашуленко М.С. Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Українська мова» у 1-2- класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу. Навч.-метод. посіб. К.: Видавничий дім «Освіта», 2019.
7. Веремійчик І.М. Методика трудового навчання в початковій школі. Навчальний посібник. Тернопіль: Мальва-ООО, 2004.
8. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання. Підручник. К.: Вища школа, 2005.
9. Коваль Л.В. Методика навчання математики: теорія і практика. Підручник для студентів за спеціальністю 6.010100 «Початкове навчання. Харків: ЧП «Принт-Лідер», 2011
10. Красовська О.О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі. Навчальний посібник. Львів: «Новий світ-2000», 2012.
11. Ліннік О.О. Методика викладання освітньої галузі «Людина і світ». Навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2010.
12. Методика викладання української мови. Навчальний посібник. За ред. С.І. Дорошенка. К.: Вища школа, 1992.
13. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навчальний посібник. К.: ВАТ, 2001.
14. Масол Л. Методика навчання мистецтва у початковій школі. К., 2006.
15. Нарочна Л.К. Методика викладання природознавства. К.: Вища школа, 1990.
16. Наумчук М.М. Сучасний урок української мови в початковій школі (методика і технологія навчання). Тернопіль: Астон, 2009.
17. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання. Навчально-методичний посібник. К., 2004.
18. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи. Підручник. К.: Генеза, 1999.
19. Савченко О. Я. Виховний потенціал початкової школи. Посібник для вчителів і методистів початкового навчання. Київ : Богданова А. М., 2009.
20. Савченко О. Я. Сучасний урок у початкових класах. Посібник для вчителя. К. : Магістр-S, 1997.
21. Савченко О.Я. Методика читання у початкових класах. Посібник для вчителя. К.: Освіта, 2007.
22. Саприкіна О.В. Основи образотворчого мистецтва. Навчально-методичний комплекс з дисципліни. Луганськ: СПД Резніков В.С., 2011.

23.Скворцова С. О. Нова українська школа: методика навчання математики у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах інтегративного і компетентнісного підходів. Навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019.

24.Скворцова С. О. Методика навчання математики в 1, 2, 3, 4. Одеса : «Фенікс», 2011.

Інтернет-ресурси:

1.Державний стандарт початкової освіти. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>

2.Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>

3.Нова українська школа: poradnik dla vchytelja. Під заг. ред. Бібік Н.М. К.: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2017.

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2018/12/12/11/20-11-2018rekviz.pdf>

4.Типові освітні програми для загальної середньої освіти: 1-2 класи. К.: ТД ОСВІТА-ЦЕНТР+», 2018.

5.Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти: 1-2 та 3-4 класи. К.: Видавництво «Світоч», 2019.

**Критерії оцінювання відповіді на теоретичні питання здобувачів освітнього ступеня
«бакалавр»
за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта»
під час атестаційного екзамену**

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5	Оцінюється відповідь здобувача освітнього ступеня «бакалавр», який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4	Оцінюється відповідь здобувача освітнього ступеня «бакалавр», який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3	Оцінюється відповідь здобувача освітнього ступеня «бакалавр», який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2	Оцінюється відповідь здобувача освітнього ступеня «бакалавр», який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1	Оцінюється відповідь студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0	Оцінюється відповідь студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

**Таблиця переведення середньозваженого балу
за 100-бальною шкалою**

<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>
100	4,97–5,00	80	4,10–4,14	60	3,10–3,14	40	2,25–2,29	20	1,15–1,20
99	4,94–4,96	79	4,05–4,09	59	3,05–3,09	39	2,20–2,24	19	1,09–1,14
98	4,91–4,93	78	4,00–4,04	58	3,00–3,04	38	2,15–2,19	18	1,03–1,08
97	4,87–4,90	77	3,95–3,99	57	2,96–2,99	37	2,10–2,14	17	0,97–1,02
96	4,84–4,86	76	3,90–3,94	56	2,93–2,95	36	2,05–2,09	16	0,91–0,96
95	4,80–4,83	75	3,85–3,89	55	2,90–2,92	35	2,00–2,04	15	0,85–0,90
94	4,76–4,79	74	3,80–3,84	54	2,87–2,89	34	1,95–1,99	14	0,79–0,84
93	4,72–4,75	73	3,75–3,79	53	2,84–2,86	33	1,90–1,94	13	0,73–0,78
92	4,68–4,71	72	3,70–3,74	52	2,81–2,83	32	1,85–1,89	12	0,67–0,72
91	4,64–4,67	71	3,65–3,70	51	2,78–2,80	31	1,80–1,84	11	0,61–0,66
90	4,60–4,63	70	3,60–3,64	50	2,75–2,77	30	1,75–1,79	10	0,55–0,60
89	4,55–4,59	69	3,55–3,59	49	2,70–2,74	29	1,69–1,74	9	0,49–0,54
88	4,50–4,54	68	3,50–3,54	48	2,65–2,69	28	1,63–1,68	8	0,43–0,48
87	4,45–4,49	67	3,45–3,49	47	2,60–2,64	27	1,57–1,62	7	0,37–0,42
86	4,40–4,44	66	3,40–3,44	46	2,55–2,59	26	1,51–1,56	6	0,31–0,36
85	4,35–4,39	65	3,35–3,39	45	2,50–2,54	25	1,45–1,50	5	0,25–0,30
84	4,30–4,34	64	3,30–3,34	44	2,45–2,49	24	1,39–1,44	4	0,19–0,24
83	4,25–4,29	63	3,25–3,29	43	2,40–2,44	23	1,33–1,38	3	0,13–0,18
82	4,20–4,24	62	3,20–3,24	42	2,35–2,39	22	1,27–1,32	2	0,07–0,12
81	4,15–4,19	61	3,15–3,19	41	2,30–2,34	21	1,21–1,26	1	0,01–0,06

**Переведення оцінок за традиційною шкалою в бали
за 100-бальною шкалою оцінювання**

Оцінка за традиційною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою
відмінно	90-100
добре	70-89
задовільно	51-69
незадовільно	1-50

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ЕКЗАМЕНАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ № __
Атестаційного екзамену з початкової освіти**
(назва екзамену)

для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр»
спеціальності 013 Початкова освіта
(код і назва спеціальності)

Освітньо-професійної програми «Початкова освіта»
(назва освітньої програми)

Теоретичні питання:

1. Класифікація сюжетних задач початкового курсу математики.
2. Правила безпеки праці з інструментами і пристроями та санітарно-гігієнічні вимоги до роботи з різними матеріалами.

Практичні завдання:

3. Обґрунтувати прийоми підготовки до виразного читання віршів (на прикладі поезії Т.Г. Шевченка «Садок вишневий коло хати») (Читанка, 3 клас).
4. Визначити завдання та зміст природознавчої складової інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (3-4 класи).

Затверджено на засіданні кафедри дошкільної та початкової освіти

Протокол № від «_» _____ 2021 року

Голова екзаменаційної комісії _____

Завідувач випускової кафедри _____

Екзаменатор _____